

ŽELEZNIČAR

GLASILO SLOVENSkih ŽELEZNIŠKIH NASTAVLJENCEV

Uredništvo se nahaja v Trstu ulica
Boschetto, 5 - Telefon 1570.
Upravništvo Dunaj V. Zentagasse 5.

Izhaja v Trstu 1 in 15 vsaki mesec
Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina za celo leto 9.40 K.
za pol leta 4.70 K.
Pozamezna štev. 18 vrn.

Ob dvajsetletnici prvega majnika.

Ti starejši železničar, ki si pred dvajsetimi leti imel priliko prvič praznovati s svojim sotrpinom delavski praznik prvega majnika, se bodeš danes, po krutih bojih za osloboditev iz sužnosti in za človeško življenje, veseljem in zadovoljnostjo ozri nazaj in se opomni na prežalostni čas svoje popolne brezpravnosti. Gotovo ti je se dobro v spominu prvo praznovanje današnjega praznika. Ojunačil si se sicer in dal si duška svoji samozavesti, ko si združen z vsem proletarijatom pokazal svojo trdno voljo, da se hočeš rešiti iz verig, v katere te je vkoval kruti kapital in ko si pokazal tudi moč, s katero ti bode to mogoče storiti. Nekak strah te je navdajal pri tem prvem nastopu, a še večje presenečenje si vzbudil v svojih nasprotnikih, pri svojih izkoriščevalcih, ki so se počeli bati za svojega mamona. Tistega dne je bil pripravljen ves kapitalistični varstveni aparat, da te naskoči. Spoznali so pomen tvoje moči in kakor trdnjavo, katero ima zasedi sovražnik, je obkolila policija in vojaštvo vseh vrst prostore, kjer si postavljali temelj prvemu majniku. Manjkalo je le še kanonov in vojska bi bila popolna.

Da, takrat, pred dvajsetimi leti je bilo delavstvo popolnoma brezpravno in zatirano; živelo je pravo suženjsko življenje. In poudarjati moramo, da bolj kot vsak drugi proletarec je bil v onem času zapostavljen železničar. Dočim je industrija konkurirala s poljedelstvom in s tem vpoštevala vsaj nekoliko svoje delavstvo, so bili železniški akcijonarji složni kakor danes in so složno tiščali vsi svoje uslužbence ob tla, ter jim zaničali vsako slobodo, odrekli vsako pravico, tudi pravico do človeškega življenja. Vsled tega ima malokoli proletarec toliko vzroka veseliti se ob letošnjem praznovanju dvajsetletnice prvega majnika, nego ravno železničar.

V gibanju za slobodo je dosegel več nego delavstvo kojesebidi druge panoge. Predpostavljeno mu je bilo in mu je moral biti bog. Bal se ga je in častil ga je; lizal mu je pete, ker je vedel, da le tako more naprej. Danes pred nekdanjimi teptanimi uslužbencem ne stoji več ta bog, postal mu je ravnopraven človek — tu pa tam celo solidaren tovariš. Namen militaristično urejenih železničarskih sukenj je skoraj izginil in roko v roki, solidarno, se nastopa danes proti onemu, ki je pred leti sejal zavist in sovraštvo med nje ter jih stem odvajal od njihovih lastnih interesov, od boja za izboljšanje njihovega gospodarskega položaja. Najnižjemu uslužbencu so danes odprta vrata bodisi železniškemu ministru kakor tudi generalnemu ravnatelju. Povzdignil se je od potlačenega sužnja do človeka in z redkimi izjemami je ponehal tiranizem, ki je vladal, ne mogoče pred dvajsetimi nego tudi še pred desetimi leti. Železničar je tedaj danes osloboden suženstva, postal je enak človeku — in brat svojemu tovarišu.

In v proslavo take zmage, v imenu izvojevanja slobode in bratstva je namenjeno

praznovanje dvajsetletnice letošnjega prvega majnika.

Ozrimo se zopet nazaj na to kratko doba dvajsetih let in spomnimo se žalostnega življenjskega položaja, v katerem je tedaj živel železniški uslužbenec. Smelo trdimo: delal je hujše ko živina, da hujše nego stroj, a živel slabše nego vsak berač. Delavni čas po železnicih je bil nekaj strašnega, nekaj nečloveškega, nekaj neverjetnega. Morete li verjeti vi mladi železničarji, če vam povemo slučaj, da je več skladišnih delavcev delalo nepretrgoma celo do 60 ur!

Turnusi za strojevodje so bili urejeni tako, da je uslužbenec upravljal redno po 24 ur nepretrgane službe. Po 24 urni službi so dobili 24 ur prostih, toda le na papirju, ker so v tem svojem takozvanem prostem času morali opravljati druge prostranske posle.

Priporočiti treba, da je bilo tako urejeno samo v splošnem. V posameznih slučajih pa je bilo naravnost vnebovpijoče. Poznani so nam slučaj, ko so kurilci dela po 61 ur in so po tem nepretrganem delu dobili 6 ur prostih. S skladišnimi delavci pa se je posebno pri južni železnici in v prvi vrsti v naših krajih postopalo v tem oziru tako, kakor se ne postopa s živino. Nekateri čuvaji so stali tudi do 24 ur v službi, na kar se jim je milostno dovolil 6-urni počitek. Boljše se tudi ni godilo ostalemu osebju.

Danes so se razmere tudi v tem pogledu temeljito spremenile. Bratska solidarnost mej uslužbencei, združenimi v krepki organizaciji, je železniške uprave prisilila, da se približujejo zahtevi osemurnega delavnika, za katerega bodo nastopali tudi železničarji, dokler se jim ne uresniči. In dočim so bile plače za vsa ta naporna dela naravnost poniževalna, se danes vsaj v splošnem more reči, da železničar živi ko človek, ki dela in zasluži, a ne ko zadnji berač, ki je prisiljen vzeti to, kar se mu ponudi.

Spomin na to žalostno preteklost bode vsakega zavednega železničarja v duhu povzdignil, ter bode praznoval dvajsetletnico letošnjega prvega majnika kot svoj največji praznik, kot simbol napredka na gospodarskem polju.

Tudi na političnem polju je bil železničar z drugimi proletarci vred popolnoma brezpraven. Hud boj je pomagal vojevati tudi tukaj, predno si je izvojeval vsaj delno enakost na političnem polju. Za izvojevanjem takozvane pete kurije je bila vlada prisiljena uvesti splošno jednako in tajno volilno pravico za državni zbor. Posledica tega je, da je danes v državnem zboru zastopan železničar kot proletarec od najmočnejše stranke, od socialnodemokratske, ki šteje 89 poslancev. Tudi v posameznih deželnih zborih ima železničar svoje zastopstvo po delavskih socialno-demokratskih poslancih, v nekaterih občinskih zastopstvih pa na veliko jezo meščanskih očetov sedijo že železničarji sami, in varujejo pravice svojih tovariših.

Povsod tedaj napredek. Povsod delo za pričetno, toda tukaj se končano. Cilj železni-

čarja kakor vsakega drugega proletarca je samo jeden, ki je preosnovitev cele sedanje kapitalistične človeške družbe v socialistično. Posamezne zmage nam odpirajo le pot do tega cilja in nam lajšajo boj. Ravno na dan letošnjega 1. majnika, v proslavo dvajsetletnice njegovega praznovanja, morajo železničarji z ostalim proletarijatom podati slovesno obljubo, da ne krenejo s poti do svojega skupnega cilja in da solidarno, v bratski slogi hočejo svoj boj nadaljevati za odrešitev človečanstva iz kapitalističnega modernega suženjstva.

Vsi tedaj na praznovanje prvega majnika, kjer si ob melodiji naše internacionalne delavske himne stisnemo bratske desnice v strah vsem, ki so proti nam!

Rumene organizacije

(Konec).

Ravno tega cilja pa ne zasledujejo rumene organizacije in odklanjajo principijelno vsak mezdni boj. Propagatorji rumenih organizacij trdijo, da se ima prava prostost iskati s pridobivanjem lastnine in posesti. Le na ta način more postati delavec samostojen in le v sporazumu z delodajalcem more napredovati. Mezdno vprašanje se po njih lažje doktrini reši z individualno lastnino. Pravijo, delavci naj se organizira ravno v to svrhu, da si pridobi lastnino in sicer na ta način, da združi svoje prihranke (?) in s temi sodeluje pri različnih podjetjih. Vsled tega so rumene organizacije proti vsakemu meznemu boju, ker so kot vdeleženci pri podjetniških interesih, da le-ta vspenjajo. Oni se ne čutijo osamljene nego solidarne s podjetništvom, ne nastopajo proti njim, kakor socialno-demokratske organizacije, nego odklanjajo vsak boj proti njim, vsako stavkanje, ki more škodovati tudi njim, kakor vdeležencem pri podjetništvu. Ne stoji pa seveda nikjer v tej učeni doktrini napisano, kako naj si delavci prihrani denar, da bo mogel postati sopodjetnik svojemu delodajalcu.

Na Nemškem so se rumene organizacije začele razvijati že pred petindvajsetimi leti. Privatni podjetniki kakor tudi država je šla z velikim veseljem na delo in razvoj se je vršil ponajveč pod protektoratom države same. Posebno v onih strokah je pokazala veliko naklonjenost tem organizacijam, kjer je sama podjetnica. Železnice je tu treba omeniti v prvi vrsti. V tej panogi so se vsled neverjetnega favoriziranja, ki ga je izkazala železniška uprava, rumene organizacije razkrinkale popolnoma. V vseh ravnateljstvenih okrajih so bili delegirani uradniki, da ustanovijo podporna društva za železniške uslužbence. Vsa ta društva so se nato koncentrirala v takozvani državni zvezi in prajzovski državni zbor je za to zvezo votiral tri milijone mark podpore iz državne blagaine, češ da si ta organizacija vsled svojega lojalnega postopanja tako podporo zares zasluži. S takimi zapeljivimi sredstvi in zdruga strane s silo je ta organizacija res združila v sebi do 400.000 članov.

Pa tudi v privatnih podjetjih cveto na Nemškem stavkolomne organizacije v različnih strokah, ki vse kažejo namen odvrti delavstvo od svojega razrednega stališča in ga omamiti s podporami in tudi s praznimi frazami, da ne misli na svoj lasten interes. V Berlinu, na primer, obstoji društvo pekarskih pomagačev pod protektoratom društva pekarskih mojstrov, ki nima prav nobene druge

svrhe nego dajati svojim članom podpore in deliti premije onim, ki so se odlikovali z dolgoletno službo pri enem gospodarju.

Veliko pozornost so vzbudile rumene organizacije v Ameriki in na Angleškem. Na Angleškem so na primer podjetniki leta 1892 ustanovili društvo z očitnim namenom, zbirati stavkokaze. Na kongresu tega društva leta 1898, v Mančestru, so se delegatje, ki so bili sami agentje stavkokazov, hvalili, da so samo v enem letu spravili skupaj 13.000 stavkokazov. V Ameriki so pa podjetniki vzeli na pomoč detektive. Le-ti so se učlanjevali v različne organizacije, z namenom, da jih zavedejo v neoportunem času v stavke, jim na ta način izpraznijo blagajne ter jim onemogočijo vsako nadaljnjo delovanje.

Kakor smo že povedali so rumene organizacije nasprotne vsakemu mezdному boju. Ta njihov princip stavlja tudi svojim statutom na čelo. Statut rumene kovinarske organizacije na Nemškem članom naravnost prepoveduje vdeleževati se stavk proti delodajalcem.

Omejitve pravice za stavljanje so na svojem zadnjem zveznem zborovanju zahtevali tudi avstrijski pekovski mojstri. Kažipot francoskih stavkokaznih organizacij, prosluli Piere Bietry, je proti stavljanju za osemurni delavnik, v znamenju „slobode in etike“, češ da se nikomur ne more zapovedovati koliko ur mora na dan delati. In kljub takim in enakim bedastočam štejejo na Francoskem 439 stavkokaznih organizacij s približno 600.000 člani in z 12 „strokovnimi glasili“.

Iz teh podatkov vsakdo lahko spozna, kaj se s temi organizacijama namerava. Zahteva se osebna to je ona sloboda, ki naj delavca izkorišča tako kakor ga je izkoriščala pred 40 leti, ko je živel življenje pravega sužnja. Zahteva se odpravljenje stavke, to je, edinega orožja, ki je delavcu v zadnji sili še na razpolago, da se ubrani pred kapitalistično brezsrčnostjo. Z jedno besedo, delavca se hoče napraviti zopet brezpravnega, izročiti se ga hoče nemilosti delodajalčevi.

Gotovo je mogoče, da te ideje tudi v Avstriji dobijo odmeva, vendar pa smo prepričani da znatnega uspeha ne bodo dosegle. Krščanskim socialcem, ki se najbolj zauzemljejo za prosep rumenih organizacij, in ki vidijo v indifrentnosti delavstva najboljši vir za te svoje namene, pa že s pomočjo svojih organizacij ogradimo njihovo veselje, in pravočasno podučimo o tem sleparstvu najširše delavske kroge.

Konferenca

premikaškega osebja, vslužbenega na c. kr. državnih železnicah in na c. kr. severni železnici.

Kakor v našem listu že objavljeno, je centrala „Splošnega pravovarstvenega in strokovnega društva za Avstrijo na Dunaju“, sklicala na velikonočno nedeljo 11. aprila t. l. konferenco za vse premikaško osebje c. kr. državnih železnic in c. kr. severne železnice.

Dnevni red je bil sledeči:

1. Predlogi tičejoči se premikaškega osebja došli centralnemu odboru personalne komisije — poroča sodr. Decker; 2. zahteve premikaškega osebja, kakor posebno 1½ kratna službena doba — poroča odborški član provizijskega fonda, sodr. Kneidinger; 3. izboljšanje normiranja mest za premikaško osebje in dopuščenje premikašev k izpitu — poroča sodr. Holzer; 4. ureditev monture — poroča sodr. Schöber; 5. zaupniški sistem — poroča sodr. Kneidinger; 6. Raznoterosti.

Konferenca se je vdeležilo 64 podružnic oziroma premikaških postaj, ki so odposlale skupno 79 delegatov. Prisustvovali so tudi državni poslanec sodr. Tomšchik ter sodr. Dušek in Adolf Müller za centralo. Iz Prage je došel tamošnji železničarski tajnik Brodecky; centralni odbor personalne komisije je pa zastopal sodr. Sommerfeld. Personalna komisija dunajskega ravnateljstva okraja je bila zastopana po sodr. Deckerju, voljeni odbor provizijskega fonda c. k. državnih železnic pa po sodr. Kneidingerju.

Po daljši debati so bili sprejeti sledeči predlogi:

Konferenca vzdržuje pod vsakimi pogoji, predlog, predložen decembra meseca 1907. centralnemu odboru personalne komisije, v katerem se zahteva podelitev mesečne doklade 24 kron za vse premikaško osebje c. kr. državnih železnic. Da se ta zahteva čim hitreje realizira, smatra konferenca potrebnim, da se izvoli deputacija štirih članov, ki naj čimprej posreduje pri c. kr. železniškem ministerstvu, ter tam zahteva in želje premikaškega osebja odločno zastopaju.

V to deputacijo so bili izvoljeni sledeči: sodrugi, in sicer za c. kr. državne železnice: Kneidinger, Decker, in Nussbaumer; za c. kr. severno železnico: Kundl in Erdelt.

Glede 1½ kratnega vračunanja službene dobe je bila sprejeta sledeča resolucija:

„Zbrani delegatje prosijo centralo, da po izvoljenih odborovih članih provizijskega sklada c. kr. državnih železnic prihodnji seji vložijo predlog za poldrugokratno vračunanje službene dobe vsemu premikaškemu osebju in pričakujejo, da se ta predlog odločno zastopa. Na visoko c. kr. železniško ministerstvo pa zbrani delegatje stavi nujno prošnjo, da tej tako upravičeni in utemeljeni zahtevi celokupnega premikaškega osebja čimprej ugotovi in jo uresniči.“

Glede izboljšanja normiranja mest za premikaško osebje in glede dopustitve premikašev, k izpitu se je sklenilo sledeče:

Konferenca najodločneje zahteva, da c. kr. železniško ministerstvo čimprej uresniči koncesije posebno glede izboljšanja normiranja mest, dane pratečnega leta vsemu osebju in sicer v taki meri, kakor odgovarja današnjim službenim in prometnim razmeram premikaškega osebja. Opozorjati pa mora konferenca, da se ima pri realiziranju koncediranih izboljšanj oziroma pri novem normiranju mest brezpozorno vpoštovati zahteva, da je za vsako premikalno lokomotivo sestaviti partijo iz 1 placmojstra, 1 premikaškega mojstra in iz 4 premikašev. Nadalje zahteva konferenca, da se kakor uslužbencem drugih kategorij omogoči tudi premikašem polaganje izpitov.

Glede monturnih zahtev, ki jih je stavilo premikaško osebje, se pa konferenca pridružuje predlogu, že vloženi pri centralnem odboru personalne komisije. Dobivanje monture in pa nošnja iste naj se vrediti tako-le: Na vsako leto naj se daje po 1 suknena bluza, in na vsake dve leti po 1 lodenski jopič, na vsaka tri leta 1 kožni črna volne in 1 dežni plašč, na vsaka 4 leta 1 suknena zimska suknja in 1 orožni jopič, na vsako leto 1 platnen jopič, 1 platnene hlače in 1 službena kapa. Za to obliko naj se uporablja slično blago, kakoršno se uporablja za sprevodnike.

Pri četrti točki dnevnega reda: »Zaupniški sistem«, se je sprejel sledeči sklep:

V svrhu spopolnjenja organizacije mej premikaškim osebjem in v svrhu, da se omogoči personalni komisiji v njenem delovanju za premikaško osebje jednoto in plodonosno postopanje, smatra konferenca za potrebno, da se za premikaško osebje uvede tak-le zaupniški sistem: Na vsah premikaških postajah naj se postavijo zaupniki. Razven tega naj se v vsakem ravnateljstvenem okraju, kjer je sedež personalne komisije izvolijo tudi ravnateljstveni zaupniki. Lokalni zaupniki naj bodo iz ravnateljstvenih zaupnikov pa naj poslujejo objednem kot dopisniki zaupniški personalne komisije, kjer eventualno te korespondence ne opravlja že kak član personalne komisije iz premikaške kategorije. Predno se predložijo predlogi personalnim komisijam raznih okrajev, se imajo isti poslati zaupnikom na Dunaju, ki se s centralo potem posvetujejo in jih sporazumno odobrijo: to pa v svrhu jednotnega in složnega postopanja.

Glavnim zaupnikom je bil od konference izvoljen sodr. Konstantin Kneidinger, placmojster na Dunaju, IX. na kolodvoru Frana Josipa.

Konečno se je sprejel še predlog, v katerem se centrala prosi, da o priliki prihodnjih volitev v centralno personalno komisijo vpliva nato in doseže izvolitev jednega zastopnika od premikaškega osebja v centralni odbor personalne komisije.

Konferenca državnoželezniških ogibnih in prožnih čuvajev v Kanalu.

Dne 18. aprila t. l. se je vršila v Kanalu v gostilni Zega konferenca ogibnih in prožnih čuvajev. Predsedoval je sodr. Florijan Leposchitz, zapisnikar je pa bil Josip Schleschitz. Po daljši razpravi so bili sprejeti sledeči sklepi, katere naj centralna personalna komisija predloži c. k. železniškemu ministerstvu, in sicer:

1. Uvede naj se nočna doklada, tako, kakoršno ima premikaško osebje.
2. Poldrugokratno vračunanje službenega časa v provizijski fond, za vse čuvajniško osebje.
3. Glede monture zjednačenje s premikaškim osebjem, s to spremembo, da naj se sukneni paletot podeli vsako tretjo leto.
4. Uvedenje obutalnega pavšala s zneskom 12 kron na mesec.
5. Naj se spremeni naslov in naj se čuvaje imenuje »nadglednike«.
6. Vsi na stabilnih mestih nastavljeni čuvaji naj se po jednoletnem službovanju stabilizirajo.
7. Službeni čas vsega čuvajniškega osebja naj se določi na 16 ur, kateremu naj sledi 24 urni počitek; izvzete naj bodo pri tem one dispozijske postaje, na katerih je že uveden 12-urni delavnik s 24 urnim odmorom.

Predlogi lokalnega pomena.

1. Menjavanje ogibnih čuvajev naj se na postajah ne dovoljuje, ker vsled vednega menjavanja trpi važnost prometa.
2. Zraven čuvajniških stanovanj naj se napravijo drvarnice, kjer jih še ni.
3. Brezplačni vožni listki, v svrhu nakupavanja živil, naj se izdajajo za dvakratno vožnjo v mesecu in naj bodo veljavni tudi za brzovlake in sicer v smeri proti onim postajam, kamor osebje želi hoditi nakupavat.
4. Naročena živila za čuvajniško osebje naj se pošiljajo brez ozira na njih teko po brzi vožnji.
5. Nastop že dovoljenih dopustov je dovoliti v vsakem času.

6. Za čiščenje službenih sob in pa signalnih naprav naj se čuvajniško osebje odškoduje z mesečnim zneskom 4 kron, za vsako posamezno sobo; čiščenje postajnih svetilk naj pa tam, kjer so na razpolago postajni delavci, le-ti preskrbijo.

Dne 18. aprila t. l. se je vršil v Sarajevu v društvenem domu javen železničarski shod, sklican od Društva za pravno zaščito i podpiranje v Sarajevu »Flugrad«. Vdeležilo se ga je 423 železničarjev, ki so zastopali 1236 glasov. Bila je sprejeta jednoglasno sledeča

Resolucija:

Mi v društvenem domu, v Sarajevu, dne 18. aprila zbrani uslužbenci bos.-herc. državnih železnic, brez razlike kategorij, proglašamo uračunavanje službenega časa, ki ga je uslužbenec dostal v kaki drugi državni instituciji pri lastni ali pri kaki drugi železnici za brezdvomno logično zahtevo, kateri je neizogibno potrebno ugoditi toli v interesu uslužbencev, kakor tudi v interesu železnice same.

Dosedanji mirovinski predpisi bos.-herc. državnih železnic štev. 31 ne odgovarjajo nikakor več duhu sedanjega časa. Ti predpisi zadržujejo v zvezi z drugimi enakimi predpisi državnih in javnih institucij monarhije naš razvoj. Vsled tega se hočemo bojevati z vsemi zakonitimi sredstvi za razveljavljenje teh predpisov ter se boriti neumorno za naše človeške pravice.

DOPISI.

S prage Zidanmost-Brežice. Zopet smo prišli čitalcem z našim sekcijskim predstojnikom Sternom postreči. Saj javnost ga že pozna, ne da bi sploh kaj o njem govorili; vsi južno-železniški uslužbenci vejo že, da je zatiralec svojih podložnih in da, če le more, dela na njih škodo in »špara« za akcijonarje. Ta paša si dovoljuje neverjetne stvari nasproti uslužbencem. On misli, da smo železničarji sami backi in same duševne reve. Jako dobro nam je znana okrožnica 385 A od leta 1907. Dobro vemo, da so drugod dobili vsi čuvaji takozvano zatvorno doklado. Gospod Stern nam je rekel: čuvaji te proge ne dobite nič. Ko smo ga vprašali, zakaj ne dobijo nikakega izboljšanja naše žene, nam je odgovoril, da se to zgodi po novem službenem redu. No in čakali smo do sedaj, 10 mesecev vsega skupaj. Dobili smo obrestila, dekrete, da nam zahtevana izboljšanja tičejo od leta 1907 naprej v smislu okrožnice 385 A. Tudi žene dobijo od 1. oktobra 1907 naprej po 1 krono 80 vin mesto 1 krona 20 vin; tako nam je povedal stavbeni ravnatelj g. Pichler. Okrožnica je bila izdana že marca meseca, a denarja še nismo dobili nikakega. Čuvaji smatramo krivega g. Sterna, da se nismo dobili vsak 30 kron, to je za 10 mesecev po 3 krona. Radi bi ga videli, kako debelo bi on gledal, še bi mu železniška uprava ne izplačila točno popolnega zasluzka. Gospod poslanec Dr. Benkovič je jako dober prijatelj gosp. Sterna. Prav hvalezni bi mu bili če bi ga podučil nekoliko o krščanskih resnicah oziroma o petih nebovpijočih grehih. Kot »prijatelj« železničarjev bi bilo to storiti njegova dolžnost in v programu »fekersbindlerjev« menda tudi stoji, da se imajo zastopati interesi železničarjev, tedaj tudi čuvajev. Z enobesedo, čuvaji proge Zidanmost-Brežice zahtevamo, da gosp. Stern nam in našim ženam izplača takoj, kar nam gre. Naj ne misli, da bomo mi pokoro delali za one tisočake, ki jih je že zmatal v Savinjo. Naših krvavo zasluženih kron ne bode otrogal v pokritje svojih službenih deficitov. Kakor se je že večkrat pisalo, rečemo tudi mi, da taki uradniki, kakor je gosp. Stern niso sploh sposobni opravljati take službe, v kateri so vedno v dotiki z uslužbenci. Ta človek nima pičice zaupanja, niti pri zadnjem delavcu. Železniško upravo s svojim ravnanjem stavlja v slabo luč v javnosti, osebje je pa vse z njim nezadovoljno in komaj pričakuje dneva, da ga uprava pošlje v kak tak kraj, kjer bode pašaril sam nad seboj. Kako bi se vendar odahnili!

Spodnja Šiška. Vodja tržaških stavkolomcev in osnovelec krumirskih organizacij mej slovenskim delavcem gotovo misli, da smo tukaj na Kranjskem večji backi nego so tržaški železničarji. Če ne bi imel tega prepričanja gotovo ne bi hodil semkaj, in posebno ne v Šiško. Možiček je res zelo naiven; misli da vse za nos vleče pa je ravno narobe. Kakor čujemo se je v Trstu naveličal že vsega. Gotovo, s par možičeljni ne opravi ničesar in vse sklicevanje zaupnikov, prirejanje shodov ne pomaga nič. Zaupnikom se stvar menda zdi že preneumna in se sploh več ne brigajo. Sicer nam bi bilo nerazumljivo, zakaj vsak dan toliko propagande v »Edinosti«, za seje železničarskih zaupnikov.

Stvar je seveda ta, da Mandič svoje hitro faliranje pri tržaških železničarjih, hoče prikriti s tem, da šari okrog po Kranjskem in da ima celo korajžje priti v našo Šiško, iskat podlago za svojo zizizambuljo. Iz previdnosti si pa ven-

dar vžame seboj »pomoč za udar«. Njegov adtlatus Jaklič ga spremlja in ima v „cirkusu“ glavno vlogo. Direktor Mandič, daje signale in „klovn“ skače, v poduk slovenskemu železničarju. Tako je bilo tudi na shodu dne 18. aprila, ki ga je priredil živinozdravnik Ribnikar s pomočjo imenovanih dveh tržaških kapov. Bobnanje za ta shod je bilo seveda velikansko in Ribnikar si je obetal mnogobrojno vdeležbo. Nazadnje so se pa skril v nek skrit lokal, kjer so si dajali korajžo, da se socialnih-demokratov ni treba bati. Mandič se je tako daleč spozabil, da je začel pripovedati o vplivu N. D. O. na tržaške železničarje. To je pa seveda zamolčal, da so pri zadnjih volitvah v bolniško blagajno dobili celih 7, reci sedem glasov. Razumemo; jako težko mora biti človeku pri srcu, ko gineva izpred očíj nada, postati slaven slovenski politik, vodja slovenskega delavstva, postati vplivna oseba, itd. itd.

Izrekamo Vam svoje sožalje, gosp. Mandič; slamnate bilke vas ne rešijo iz mlake. Opera je mirno v gospodu zaspala; Narodna Delavska organizacija pa še malo kima. Tako razpoči slave zvonce...

Post scriptum iz Siške. Dragi «Železničar»! Povedati moram vsem tovarišem, da smo pri nas v Siški dne 18. aprila videli mojstra konfucija, namreč dr. Mandiča iz Trsta. Pri «Raci» so spuščali — *race*. Dr. Mandič res ne ve, kaj govori, kajti v svojem govoru, ki ga je spustil v gostilni pri «Raci» (seveda na shodu za »povabljenec«) kar mrgoli bedastoč. Za Angleže in Nemce je prav, da se organizirajo na mednarodni podlagi; Slovenci se ne smemo, zato ker smo preveliki reveži... Oh, Mandič, Mandič, raje bi v Trstu ostal, kjer od samega navdušenja ne razumejo logike — vino je za Angleža vino, za Slovenca je pa voda... Uboga N. D. O.!

Gorica južni kolodvor. Na gorški postaji južne železnice vladajo razmere, kakor menda marsikje drugod.

Delavec, ki je par desetletij v skladišču za brzovozno blago in drugod opravljal vestno svoje delo, ni bil namah več kos svojemu opravilu in dolžnostim, menda ker je bil že prestar, in predstavilo se ga je, v službi osivelega, v skladišču tovarnega blaga, kjer mora nakladati v vozove tovore, teške do 100 in tudi več kilogramov.

Na njegovo mesto v skladišču za brzo vozno blago, je prišla mlada in sveža moč, ki bode morda tudi le toliko časa dobra, dokler jej vsled službe ne opešajo moči.

Omenjenega delavca hočemo imenovati. Zove se Miha Mozetič, na gorški postaji znan kot miroljuben in marljiv delavec, in od svojih tovarišev tudi spoštovan. Zameril se je morda svojemu paši in obče znanemu skladiščnemu načelniku „Lavriču — žalostnih spominov“, s tem, da ni nekoga 10 krat na dan pozdravljal.

Početje gorških mogotcev je torej neupravičeno in graje vredno, kar mora vsak posameznik pripoznati.

Uradniki, ki doslužijo 25 let se premeščajajo navadno na boljša, lakša mesta, češ da so v duševnem obziru opravljali neprecenljiva dela. Ako pa navadni delavec pri napornem fizičnem delu osivi, meče se ga med staro šaro, češ je le delavec, in zato ne še človek. Kaj morda človek pričinja še le pri uradniku?

Interpeliran je bil pred nekaj časom vsled tega gorški gosp. kontrolor, ali žalibog brez uspeha, ker se dotični gospod menda ne mara spuščati v „malenkosti“, ali pa, kar je še bolj verjetno, ker je nezmožen uplivati na gorške postajne mogotce, da se postavijo po robu „skladiščnemu načelniku žalostnih spominov“ ter ga naučijo, kako je postopati s starimi v železniški službi osivelimi delavci.

Pričakujemo toraj od strani merodajnih faktorjev tržaškega obratnega nadzorstva, da se ta stvar popravi in da se čimpreje nastopi proti gorškim mogotcem, ki hočejo baje „železno disciplino“ pri železnici ohraniti z enakimi nasilnostmi.

Pilko.

Domače vesti.

Praznovanje letošnjega prvega majnika priredi tržaško delavstvo vseh narodnostij skupno na zemljišču Wildi ob Via Domenico Rossetti blizu Montebello. Letošnje skupno praznovanje prvega majnika je zelo važno. Blizajo se tržaške deželnozborske oziroma občinske volitve. Naši meščanski nasprotniki so v zadnjem času poskusili vsa sredstva, da bi nas razcepili po narodnosti in nas tako oškodovali pri volitvah.

S skupnim praznovanjem prvega majnika pa hočemo svojim neprijateljem pokazati, da smo tembolj solidarni čimbolj nas oni poskusajo razcepiti in zasejati med nas prepire, ki

bi nam zgradili pot do vspešnega nadaljnega boja.

Železničarji! Gotovo boste storili kakor vsako leto, tudi letos svojo dolžnost in pridete dne 1. majnika brez izjeme, vsi, korporativno z našo bratsko mednarodno zastavo, kamor vas je poklical pripravljani veselilni odbor in politični odbor jugoslovanske socialnodemokratske stranke.

Na svidenje tedaj!

Veselilni program objavljamo na drugem mestu.

Iz poročila tržaškega železničarskega tajništva za leto 1908. Delokrog tržaškega železničarskega tajništva obsega 179 km državne in 475 južno-železniške proge. Razteza se na ves tržaški, deloma tudi na beljaški ravnateljstveni okraj, oziroma na ves tržaški in deloma tudi goriški inšpektorat.

Državno-železniške proge, ki spadajo pod tržaško tajništvo so: Trst-Jesenice, Ljubljana-Trbiž, Kranj-Tržič, Ljubljana-Kamnik, Ljubljana-Novomesto-Straža, Grosuplje-Kočevje, Šentjanska železnica, Trst-Pola, Hrpelje-Divača, Tržič-Červinjan, Gorica-Ajdovščina; nadalje dalmatinske proge do bosansko-hercegovinske meje, in sicer Split-Knin, Sibenik-Perković-Slivno, Split-Sinj ter poreška proga Trst-Poreč. Od južne železnice spadajo pod tržaško tajništvo sledeče črte, in sicer: Trst-Pragersko, Pragersko-Polstrava, Trst-Tržič, Sent Peter-Reka, Zidanmost-Dobrava, Hrobelno-Rogatec, Polčane-Konobice, Ljubljana-Vrhnika.

Tajništvo meji na jugu na Italijo, Bosno in Hercegovino na severu pa na Ogersko in Hrvasko. Ono ima 20 podružnic in 10 vplačevalnic s 4687 člani. Leta 1907 je štelo 12 podružnic in 12 vplačevalnic s 4012 člani. Po narodnosti je 2460 članov Slovencev, 2001 Nemcev, 167 Italijanov in 29 Čehov. Vse podružnice in vplačevalnice so pretečenega leta imele 53821 kron 24 vin dohodkov in 51242 kron 77 vin. izdatkov. Za pravovarstvo in za strokovno časopisje in drugo je bilo na centralo odposlanih 44707 kron 20 vin. Čisto premoženje vseh podružnic znaša 2438 kron 61 vin. V agitacijske svrhe so podružnice izdale 685 kron 93 vin. Biblioteke štejejo 1599 knjig. V rejonu tajništva je bilo v letu 1908 — 290 shodov, v slovenskem, nemškem, hrvatskem in v italijanskem jeziku. Bilo je 68 zborovanj po § 2 dr. zakona, 158 društvenih in 50 javnih železničarskih shodov. Podružnice so imele 154 sej. Tajništvo je sklicalo 6 konferenc. Glede posredovanja služb je omeniti sledeče: V službo je bilo sprejetih 87 delavcev, bodisi kot skladišni ali postajni delavci ali kot premikači in zavirači. Interveniralo se je za državne železničarje 60 krat v 182 zadevah in sicer v 112 zadevah z dobrim a v 70 s slabim uspehom.

Za južne železničarje je bilo 17 intervencij v 42 zadevah, med katerimi 31 z uspehom in 11 brez uspeha. Omeniti je, da so sodr. Zink in Stöhler pri državni železnici, sodr. Falk in Končnik pa pri južni železnici več intervencij sami opravili.

V letu 1908 so bila v tržaškem tajništvu izvedena tri gibanja z dobrim uspehom. Dne 15. aprila je končalo gibanje, v katerem so uslužbenci državnih železnic dosegli dovoljenje za zidanje personalnih hiš in dobili 10 odstotno doklado za Kras za vse nastavljenice, vstevši uradnike do referenta, na progi Trst-Jesenice. V istem gibanju so dosegli delavci najmanjšo dnevno mezdo 3 kron, nadalje vsi poduradniki in uslužbenici, nastavljeni v Trstu, Gorici in na Jesenicah, draginjsko doklado 50 kron. Doklada za Kras se je razširila tudi na vslužbenice vipavske železnice. Stavka prožnih delavcev poreske proge je trajala 18 ur in končala s popolnim uspehom. Analogno državnim železničarjem, so dosegli tudi južni železničarji, nameščeni v Trstu in v Gorici, doklado za Kras in draginjsko doklado za leto 1908.

Tajništvo je v letu 1908 odgovorilo na 542 dopisov in vložilo 59 različnih vlog, vsako v treh izvodih.

Gotovo bi se moglo še precej več storiti, ako bi tajništvo imelo na razpolago vsaj jedno osebo, ki bi v tajniških poslih pomagala tajniku. Večkrat se zamudi važen trenutek, in škoda, katero vsled tega trpi marsikateri vslužbenec, je nepopravljiva.

Razne stvari.

Štajerski železničarji pozor! Dne 7. maja t. l. se vrše na štajerskem volitve deželnozborskih poslancev. Volijo se v desetih kurijah in sicer prideta za one, med katere spadajo zalibog tudi železničarji, namreč za nemaniče, vpoštev le zadnji dve kuriji, deveta in deseta.

Kandidate socialno-demokratske stranke smo že objavili v jedni prejšnjih številkih našega lista. Železničarji, ki spadajo v delokrog tržaškega tajništva volijo Ignaca Sitterja, Josipa Kitleka in (deloma) Alberta Horvatek.

Železničarji, ako boste storili tudi vi svojo dolžnost, tedaj smemo upati na dober uspeh. Opozarajte drug drugega, da gre vsak, kdor ima volilno pravico, na volišče in odda svoj glas kandidatu socialno-demokratske stranke. Izdajalec svojih in interesov delavstva vseh drugih strok je oni, ki voli drugega. Sodrug Ignaca Sitterja, rudarskega tajnika in občinskega odbornika v Trbovljah, ki bode voljen od Pohorja doli do Bizelskega, poznate kot neustrašenega zastopnika interesov delavskega stanu. Sodrug Kitlek je železnični adjunkt v Pragerskem; bil je učitelj inje dobro poznan še od tistega časa sem. Sodr. Albert Horvatek je učitelj v pokoju. Mnenje o njem je tudi jedino, da bode on najboljši zastopnik tudi slovenskih interesov v štajerskem deželnem zboru.

Železničarji! Na delo tedaj, tudi Vi in pripomozite, da bode dan 7. maja svetla točka v zgodovini štajerskega slovenskega proletarijata.

Za južne železničarje. Zbirka A okrožnic št. 388/E. 165. Prožno nadzorstvo. Nov pravilnik za nadzorstveno službo. Naznanjamo, da nam je c. k. generalna inšpekcija avstrijskih železnic odobrila uvedbo novega pravilnika za vse železniško-nadzorovalne službe. Ta nov službeni pravilnik obstoji v tem, da se pohod proge loči od zatvorne službe in da se uvedejo ugodnejši odmori nego so bili dosedaj.

Po tem novem razdelitvenem načrtu se službeni turnus za prožne pohodnike in za čuvaje na posebno važnih zatvornih mestih glavnih in prostranskih prog določa tako, da bode uslužbenec imel 16 ur službe in 16 ur počitka in v nekaterih izjemnih slučajih 18 ur službe in 18 ur prostih.

Na postranskih progah z omejenim dnevnim in nočnim prometom se službeni turnus določa na 14 oziroma 15 ur službe in na 10 oziroma 9 ur počitka.

Ženska služba (pri zatvornicah) se določa izključno le na čas od 6. ure zjutraj do 6. ure zvečer.

Oni čuvaji, ki po noči nadomeščajo žensko v službi pri zatvornicah, opravljajo službo od 6^h zvečer pa do 6^h zjutraj; na vsakih sedem službenih nočij pa ti čuvaji dobijo namestnika za jedno celo noč.

Druge potančnosti o novem službenem pravilniku kakor tudi nalogi glede uvedenja tega pravilnika se v kratkem objavijo.

S tem, da se uvedejo omenjene važne olajšave prožne nadzorstvene in zatvorniške službe, in posebno stem, da se opusti dosedanja 18/9 urni turnus, je ugovorno predmetnim koncesijam, obseženim v točki 14 okrožnice 385 A.

To okrožnico je vsemu čuvajniškemu osebju objaviti in raztolmačiti.

Dunaj, 22. marca 1909.

Stavbeno ravnateljstvo:

Pichler I. r.

Internacionalna solidarnost podjednikov deluje zadnje čase na vse kriplje, da bi zaprečila napredek internacionalno organiziranega delavstva. Razven snovanja podjetniških organizacij, ki imajo paralelno a v nasprotni smeri iste namene, kakor naše proletarske organizacije, so ob jednom začeli ruvati proti koalicijskemu pravu, katero hočejo na vsako ceno, ako ne že popolnoma odpraviti, pa vsaj toliko poslabšati, da bode za proletarijat brez pomena. Ob jednom se tudi potegujejo za stavkovni zakon, ki naj bi seveda delavstvu prepovedal vsako gibanje na škodo združenega kapitala.

„Združeni avstrijski delodajalci“ so pred nekaj časom v to svrhu začeli nabirati med svojimi „sodruži“ podpise za peticijo na državni zbor. Meščansko kapitalistično časopisje danes že veselo poroča, da je peticija za prenehanje koalicijskega zakona podpisana že od 200.000 delodajalcev vseh avstrijskih narodnostij.

Nekako smešno bi se zdelo to internacionalno prijateljstvo meščanstva če ne bi poznali njih namena in njih taktike. Dočim so se zbirali podpisi mej Čehi in mej Nemci, da se oduši solidariteto češkega in nemškega delavca, je divjal mej ljudstvom najstrastnejši narodnostni prepir. Dočim so plačani meščanski politični agetje in zapeljani mladost po cestah kravalizirali ter se drug drugega pobijali, ne vedoč zakaj, so podjetniki vseh barv prijateljski snovali naklepe, kako to maso še zapeljati, da ne bode mislila na svoj gospodarski obstanek, za svoje gospodarsko izboljšanje in kako zaježiti pot njihovim upravičenim življenjskim zahtevam.

Mej omenjenimi 200.000 podpisi je 4216 tovarnarjev, preko 1000 kmetov. Nadalje je mej podpisi zastopan ves avstrijski obrtni

stan; skoraj vse obrtne zadruge bodisikojega imena in vsi trgovinski gremiji so podpisali peticijo. V kratkem predložijo parlamentu in vladi ta znak internacionalnega podjetniškega prijateljstva in solidaritete, v poduk onemu delavstvu, ki še vedno veruje, da je v narodni šareni zastavi rešitev njegovega zla.

Vendar se pa gospoda internacionalni podjetniki motijo, če mislijo, da se jim bode njihova zavratna nakana kar tako gladko posrečila. Internacionalno organizirano delavstvo bode znalo ta napad s svojo solidarnostjo odbiti in pokazati podjetništvu, da je v njih več moči, nego si jo oni predstavljajo.

Prejeli smo in priobčamo*):

Cenjeni sodrug in urednik!

Glede dopisa v »Železničarju« štev. 4 iz dne 15. siveca t. l., v katerem označa sodr. Pipan iz St. Janža na Dolenjskem ogorčenja vredne razmere »Aushilfs-Stationenmeister-Anwärterjev« c. k. drž. železnice, nadejal sem se in pričakoval do danes, da se bode vendar našel kak moj kolega dolenjske železnice ki bi začel polemiko s sodr. Pipanom in mu dokazal, da je njegov dopis pretiran in poln samohvale. Malibog sem razvil, da se med mojimi kolegi c. k. drž. železnice naš »železničar« jako malo ali pa kratko rečeno nič ne čita.

Vsled tega si štejem jaz v dolžnost, da stopim s sodr. Pipanom malo v dotiko, akoravno sem prožni mojster južne železnice; službo prožnih mojstrov c. k. drž. železnice gotovo bolj poznam nego pa 4 leta službojoči sodr. Pipan.

Pisec pozna prožnega mojstra Pipana. On ni služil 12, temuč le 6 let pri vojakih. Šol nima nobenih, ako ravno ima večjo plačo kot kak absolvent nižje gimnazije; privoščam mu jo iz sra! (Tableau)!

Kakor razvidim, sodr. Pipan skuša sklicevati se na kategorijo prožnih mojstrov, ki je njemu popolnoma tuja. Ponižuje jo nekako in povečuje ob jednem sebe in svojo kategorijo »Stations-mojstrov«; postaviti hoče s tem svojo kategorijo lestvico, da spleza nekoliko višje, kakor se nahaja kategorija prožnih mojstrov, ki njega tako skliči v oči.

Naših službenih opravil, pač ni treba če posebej nastevati. Kar se pa odgovornosti tiče, naj pa sodr. Pipan prepusti sodbo le železniškim upravam ki odgovornost postajnih in prožnih mojstrov morda bolje poznajo nego 4 leta službojoči sodr. Pipan.

Kar se študij tiče pa mislim, da je ravno pri njegovej kategoriji stvar precej površna, kajti poznam bivšega čuvaja, ki je bil pred leti na moji, meni dodeljeni progi in tam pridno travo pulli. Danes je postajni mojster. Protekcije najbrž ni imel nikake, in nima niti cele ljudske sole, tem manje nižje gimnazije. Prišel je karijero s krampom. Seveda to ni nikaka sramota! Njegovi predstojniki ga cenijo, in zakaj? Zato, ker opravlja svojo službo jako vestno in natančno. Naučil se je tudi brzojaviti in pusti se nešteto krat s »šefom« in »uradnikom« zmerjati, kar si seveda stihno v čast šteje. Toda jaz mu gotovo nisem nevoščljiv!

Postajni mojstri se z malimi izjemami štejejo za veliko večje gospode kot smo mi, kar nam je obče znano. Tudi to jim privoščam! Da pa zaslužijo manje nego mi, naj samim sebi pripišejo, saj hočejo postati to, kar so, akoravno so pri vstopu vedeli, na kakem gnetnem stališču se nahaja njih kategorija. Kar se pa tiče službe prožnih mojstrov, moram dokazati, da je ista dostikrat bolj komplicirana in težavnejša nego ona postajnih mojstrov.

Prožni mojster ima navadno in poprečno na progah z normalnim delom 30—35 delavcev, par rokodelcev in 10—12 čuvajev za nadzorovanje; odgovoren je za vsak žebelj na progi, za vsako nezgodo; njemu je izročen tisoč in tisoč vreden material in inventar, ki ga mora kot samostojen upravitelj mesečno zaračunati in natančne račune polagati. V zaračunavanju svojih delavcev je on tudi samostojen gospodar, poznati mora ves material po imenu in kakovosti. Prožni mojster zamore radi morebitne malomarnosti oskodovali žel. upravo za tisoče kronic na leto, ker je tozadevna kontrola od strani predstojnikov jako teška. Prožni mojster ki opravlja vestno in natančno svojo službo, zamore upravit v enem letu toliko prihraniti, — kakor nijeden prometni uradnik ali pa postajni mojster v svojem celem službovanju s svojim papirnati inventarjem. Prosim toraj sodr. Pipan!

Prožni mojster je samostojen organ železnice; je vedno v službi, tudi takrat, ko spi. Postajni mojster ima navadno 16 ur službe, potem je drugih 16 ur prost — popolnoma prost, dočim prožni mojster, ako se nahaja na dopustu, ni izključen morebitnim raznim odgovornostim. Po predaji službe vrže svinčnik v kot, in slava težkemu delu, posebno pa na dolenjskih železnica v kakem postajališču, kjer se mu ni treba dosti potiti. Škoda zamore upravit pa le s kakim »karambolom« povzročiti, ali pa če porabi preveč tiskovin, petroleja in olja.

Prožnemu mojstru v slučajih raznovrstnih elementarnih nezgod ni treba nikakih predpisov. Kot praktikus mora brez obotavljanja urediti pravčasno to, kar je najbolj potrebno, vsaj za prvi trenutek, ne da bi gledal v predpise, dočim je prometni uradnikom in postajnim mojstrom na razpologo nebroj predpisov in tarifov, po katerih se morajo ravnati kot strokovnjaki, ker stoji vse črno na belem: to je »sablonsko delo«.

Prometnemu uradniku, blagajničarju itd. ni potrebno da se muči z drugimi računi kakor samo z navadnimi 4 računi, toraj z računi ljudskih sol. Do drugih težjih računov sploh ne pride, ker jih ne rabi, v celnem službovanju, razum pri izpitih kot začetnik. Potem jih pa pozabi.

Prožnemu mojstru pa treba poznati vsaki čas kubične in štirjake račune, geometrijo, planimetrijo t. d. On mora poznati razne načrte, ki mu jih izroči predstojna sekcija, po katerih mora nadzorovati dela. V mnogih slučajih kar lahko dokazem risanje situacije in presekov različnih površin in poslopij.

Ne nameravam s tem dvigati kategorijo, kateri pripadam jaz, v deveta nebesa, kakor sodr. Pipan

* Za ta spis ne prevzema uredništvo nobene odgovornosti.

svojo. Jaz sem mnenja kakor vsak razsoden človek, da je bolje za onega, ki je absolviral več sol, da mu gre delo lažje izpod rok, ker je njegov vpogled v stvar bolj jasnega nego je to mogoče pri takem človeku, ki ni študiral. Hočem le reči, da železniška služba izvzema pri tehniških organih, ni nikaka coprnja. Glavna podlaga železničarja je energija, hladna kri, hipno razsodje, zadostni počitek in primerna plača, ne pa dalekosežne študije. Tako mi je nek star uradnik sam povedal in pritril.

Pri tej priliki Vam hočem v dokaz tega poročati interesantno resnično dogodbico:

Na neki postaji sta si bila prožni mojster in neki postajni ekspedijent vedno v lasch. Rezultat je bil ta, da sta bila oba iz službe odpuščena. Sila kola lomi, brez službe je težko živeti!

Postajni ekspedijent s 5 ročkami ali gimnazijami je stopil še-le čez par mesecev z mesečno plačo takratnih 30 fl. pri nekemu odvjetniku v pisarno.

Železniški mojster »brez študij« z eno počeno realko kot rokodelci in praktičen v železniški prožni stroki stopil je par dni potem v službo k nekemu žel. podjetju kot takozvani kontrolor in oddelkovodja pri polaganju tračnic in ogibov. Njegova plača je bila 90 fl. brez akorda. Uvažujte to, sodr. Pipan in bodite prepričani da bi vlaki po progah brez maturantov in drugih študijozusov ravno tako gladko tekli; niti poznalo bi se, da jih ni. Pri tem bi pa žel. uprave prihranile ogromno denarja. Ker pa je pri nas in drugod vse polno inteligence, kam toraj z njimi!

Evo Vam sodr. Pipan, odgovora na Vašo notico! Potolažite se Vi in vsi Vaši. Tudi Vam morda zasije zora, ako boste delovali s pomočjo soc. dem. stranke. Uvideli boste, da se tem načinom Vi in Vaša psevdouradniška kategorija dvigne iz zares žalostnih razmer brez sklicavanja na »ugodnosti« naše itak zastopljene kategorije. Vase poniževanje kategorije prožnih mojstrov je popolnoma nemestno, nepotrebno, in Vase prevračanje kozlov z nami jako nekollegijalno.

Anton Mozetič,

prožni mojster južne železnice v Nabrežini.

Vršili so se sledeči shodi in zborovanja.

Dne 20. aprila je bil v Gerici, v gostilni »Alla Stazione Nuova« shod slovenskih delavcev državne železnice. Sodr. Kopač jim je poročal o pomenu organizacije. Govornikov se je oglasilo obilo in vsi njih so se le pritoževali radi izkoriščanja, kateremu so venomer podvrženi. Mala plača, dolgi delavnik in čezurno delo brez vsake odškodnine, so oni nedostaki, ki jih tlačijo še vedno. Govorniki so pa tudi konstatirali, da je temú kriva nepopolna organizacija, da so temu krivi le uslužbeni sami, ker nečejo spoznati velikega pomena organizacije.

Vsled tega so vsi govorniki, pozivali navzoče, da skrbijo za organizacijo in prepričujejo svoje tovariše o nje neobhodni potrebi. Le kadar bodo vsi v organizaciji, se bodo z nje pomočjo mogle odpraviti razmere, ki ne odgovarjajo več duhu danesnjega časa. Tedaj se bode moglo odpraviti čezurno delo, ali pa se bode železniško upravo prisililo, da tako delo plača in tedaj se bode tudi mogli uvesti krajši delavni čas, tak, ki odgovarja močem človeškega organizma.

Dne 21. aprila se je vršil shod »Pri Sv. Luciji« v gostilni pri »Kobatu«. Bil je izvanredno dobro obiskan. Predsedoval je sodr. prožni mojster Nifergall. Sodr. Kopač iz Trsta jim je poročal o zadnjih koncesijah, podeljenih od c. k. železniškega ministerstva in o njih realiziranju. Več zborovalcev, ki so se oglasili k besedi, se je pritoževalo vsled premalega zanimanja za delovanje v organizaciji in so priporočali, da se poskrbi za živahnije gibanje v podružnici. Odbor naj bi pogostje skliceval shode in seje ter tako prisilil člane, da se bolj interesirajo za olajšanje svojih lastnih potreb, za skrajšanje delavnega časa in za odškodnino čezurnega dela.

Zjednili so se, da hočejo vplivati na vse svoje tovariše toliko časa, dokler zadnji njih ne stopi v organizirane vrste.

Na Dunaju v Delavskem domu v X. okraju, se je dne 24., 25., 26. in 27. vršil občni zbor centrale »Pravovarstvenega in strokovnega društva za Avstrijo«. Zastopanih je bilo 144 krajevnih skupin.

Natančno poročilo priobčimo v prihodnji številki.

Naznanila

Majski list, ki ga je izdala jugoslovanska socialno-demokratska stranka, je pravkar izšel v založbi »Delavske Tiskovne Družbe« v Ljubljani. Izdaja je letos izredno lepa ter je v literarnem in v ilustrativnem delu krasno uspeša. Novo je, da ima »Majski List« ovitek; tudi je znatno povečan ter ima brez ovitka 12 strani.

Cena posameznemu listu je 40 vinarjev; organizacije, ki naroče večje število, dobe primeren rabat. Naroča se pri »Delavski Tiskovni Družbi« v Ljubljani, Dunajska cesta 20. Železničarji, naročite si ga vsi v spomin na dvajsetletnico 1. majnika.

Konsumno društvo za Ljubljano in okolico nana, da otvori v Vodmatu takoj filialo, ko bode dovolj članov. Opozarjajo se zato sodrugi železničarji, da pristopijo v to velevažno društvo ter s tem omogočijo otvoritev filiale.

Na Jesenice. 12. aprila smo na posvetovanju železničarjev in kovinarjev sklenili, da ustanovimo konsumno društvo za Jesenice in okolico. Takoj je tudi pristopilo prav veliko članov. Pomen dobrega kons. društva za delavce ne bomo razkladali. Vsak pametni delavec ve, kak je. Zato apeliramo na jeseniške železničarje, naj pristopijo v to društvo. Za železničarje je sedaj glavni zaupnik sodr. Pavel Groznik, vratar na Jesenicah. Ta bo dal vsakemu prav rad vsa potrebna pojasnila.

Železničarje v Siski opozarjamo, naj vsi pristopijo za člane »Kons. društva za Ljubljano in okolico«. Vpiše se lahko pri sodr. Rakovcu, Petriču, Udovcu, Kovaču, Klemenčiču in drugih, ki so zato pooblašteni.

Spodnja Šiška. V ponedeljek dne 10. maja ob 7. uri zvečer se vrši redni občni zbor naše podružnice. Na dnevnem redu je:

1. Poročilo odbora;
2. Volitev novega odbora;
3. Predavanje — referent sodr. Kopač iz Trsta;
4. Raznoterosti.

Člane opozarjamo, da se v deleže polnoštevilni in da pripeljejo s seboj tudi svoje žene. Pridite točno, ob določenih uri! Vodstvo.

Divča. V nedeljo dne 9. maja ob 3. uri pop. se vrši v »Baraki« redni občni zbor tukajšnje skupine pravovarst. i strokov. društva. Na dnevnem redu je sledeče:

1. Poročilo odbora;
2. volitev novega odbora;
3. poročilo o konferenci na Dunaju;
4. predavanje sodr. Kopača iz Trsta;
5. raznoternosti.

Opozarjamo člane, da se občenega zbora polno številno udeležijo! Vodstvo.

Program praznovanja 1. majnika v Trstu

ZJUTRAJ:

Ob 6. uri: Budilnica. Godba socialistične mladine in tamburaški zbor društva »Arte Moderna« svira po mestnih ulicah socialistične koračnice.

OB 10. URI:

Javen ljudski shod

na zemljišču WILDI (Via Dom. Rossetti).

POPOLUDNE:

Ob 2. uri se snidejo sodrugi pred Delavskim domom;

ob 3. uri odkorakajo sodrugi z godbo in tamburaškim zborom na

vrtno veselico,

ki se bo vršila kakor zjutranjsnji shod na zemljišču WILDI.

Program veselice:

Koncert, pri katerem sodeluje godba socialistične mladine, tamburaški zbor in trije pevski zbori slovenskih, italijanskih in nemških delavcev.

Kolesarska dirka z lepimi darovi. Ples na posebnem prostoru, ob sviranju odličnega orkestra.

RESTAVRACIJA

Na razpologo bodo različna vina, piyo, mrzla jedila i. t. d.

Vstopnina 20 vin. za osebo brez izjeme.

— Otroci v spremstvu starišev so vstopnine prosti. —

Politični odbor

Jugoslov. soc.-dem. stranke v Trstu.

Krajna skupina Spodnja Šiška, priredi dne 1. maja ob 1/2 3 popoldne v društvenem lokalu najniško veselico.

Vodstvo, opozarja vse člane, da se te veselice gotovo vdeležijo in vabi najljudnejše sploh vse železničarje, da tako v tem večjem številu pokažejo medsebojno solidarnost. Dobrodošli nam bodo tudi vsi prijatelji železničarjev in delavstva sploh.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Kopač
Tiska Dragutin Priora v Kopru.